

Pars prima de vniuerso

Quod augmentū et diminutio maris augmentationē et diminutionē luminis lune sequatur.

I quis autē querat quāliter luna mare augeat vel minuat. Dico quia mare videtur augeri et minui quādo nō augetur nec minuitur secundum veritatem. quemadmodum aqua bulliens ex bullitione nō augetur imo minuitur. videtur autē augeri propter ebullitionē et exundationē et vas quod nec plene plentū erat ea videtur ex ea cumulātū et etiā supflūes hoc autē facit apparere additio vaporū ex aqua ipsa resolutorū per vehementiā caloris quae eleuat eā ascensione sua atque dissipant multitudinem suā. Sic ē et de maribus. Unde feruores maris et ebullitiones vocantur inundationes huiusmodi et fiunt multiplicatione et ascensione vaporū ascendentiū a fundo maris et a profunditatibus terrarū quae maribus apte sunt et ab ipsis terre visceribus plurimū calorem habentibus et hec ē causa sicut iam audisti per me propter quā maria minoris latitudinis et maioris profunditatis. fortiores et altiores habent inundationes maria vero quae sunt maioris latitudinis minores habent ebullitiones. quemadmodum vasa stricti orificij quoniam patelle et alia similia vasa. et hoc quoniam liberiorē et latiorē exalationē habent vapores huiusmodi in maribus maioris latitudinis quā in alijs et ideo nō cogunt aquas marinas easque leuari vel dilatari. Et quoniam scripsit albumasar in libro suo quē vocat introductorium iudiciorū astronomorū quod mare exiit vel effluit in illa regione semper cui luna ascendit si verū est quod ego utique nō probavi nō reputo longe a veritate. Si quis dicat quod mare assurgit ei tanquam duci suo vel alias virtutē et potestatem habenti supra ipsum vel ex aliquo aspectu qualē diximus eē inter ferrū et lapidē magnetē de quo manifestū est quod magneti ascendenti quasi assurgēs cōscendit. Sicut ecōtrario se habet in lapide iaspide et lapidibus quos vocant sardonites si haec sunt quae dicunt experimentatores de eis dicunt enim quia fluxū sanguinis restringunt et faciunt stare intra receptacula sua. et iste aspectus est quasi timoris. stat enim sanguis quod prius fluebat in praesentia huiusmodi lapidū quasi formidet praesentiam eorū possibile tamen ut per virtutē lune intendat frigiditas. Jam autē nosti quod frigiditas coagulat vapores in guttas pluuias ex quibus fiunt inundationes pluuiarū generationes torrentium et

augmenta fluminum et fluminū quod si hoc operatur frigiditas in sublimi quāto fortius similia et maiora operabitur in locis inferioribus ubi sedes eius est et principalitas virtutis sue. Quod autē augmentationes et diminutiones marium sequi videntur apparitiones augmentationes et diminutiones luminis in luna. vel inde ē quod virtus lune impeditur ex coniunctione solis cum prohibeat radios solis et propter hoc virtutē calefactiua ipsius super terras et maria vel quia ipsa virtus lune impeditur ab operatione sua super mare ex coniunctione solis quae constat eē contrarie operationis ad operationē lune supradictae. quapropter sicut paulatim fit additio super elongationē eius a sole sic fit protractio virtutis ipsius donec compleatur appetitio luminis in ea. et ideo tunc quasi liberata ab impedimentis propleat operationem virtutis eius super omne frigidū et humidū. propter quod et mare et ea quae supra dixi tibi ē in cōplemento sue augmentatiōis et inde per reuersionē ad solē iuxta apparitionē diminutiōis luminis in ea fit diminutio eorū hoc ē frigiditas et humiditas tam in maribus aërialibus et plantis. Quod si dixerit quis quod hoc ē ex virtute solari et operatione luminis et caloris ipsius cum ei luna fuit in ultimitate elongatiōis suae ab illo libere operatur virtus solaris et ideo facit vaporū maiores et fortiores resolutiones et inde est ebullitio et augmentatio marium protractat etiā virtutes vitales in aërialibus et plantis et virtutes sicut nutritivas et ideo augentur materie nutritivae in hominibus et ex consequenti multiplicat in cerebris animalium vapores et in medullis quod propter fieret ebullitio cerebri in homine vel in alio aëriali si pateret eidē exitus per fracturam cranei et forte nō propter hoc quod cerebrū in substantia sua ad auctū creuerit sed propter vapores admixtos et adiunctos cerebro quae exalantes ascensionē suā per cerebrū secū exire coguntur. hoc autē magis eē videtur ex multiplicatione caloris quod ex intensiōe frigiditatis frigiditas eī magis restringit et minuit et resolutionē per se efficit quae contraria indubitātē ē resolutioni et liquefactioni.

Destructio errorū astronomorū quae posuerunt imaginē fusam ex ere in ortu saturni ut hominem loqui probant.

Et secretis autē et mirificis virtutibus quas imposuerunt planetis huiusmodi homines ne dubites eos errasse et deceptos astucia malignorū spirituum quos greci caco demones vocant